

УДК 657+339.562+615.478

JEL Classification: M41, M49, I19

DOI: <http://doi.org/10.34025/2310-8185-2024-1.93.09>

Богдан Гайдук, аспірант,

<http://orcid.org/0009-0000-9005-5395>

Західноукраїнський національний університет,
м. Тернопіль

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІМПОРТУ МЕДИЧНОГО ОБЛАДНАННЯ

Анотація

Актуальність. Постановка проблеми. Медична галузь є найбільш вразливим та максимально важливим сектором української економіки, який забезпечує турботу про здоров'я населення. Функціонування суб'єктів цієї галузі та якість таких послуг визначаються рівнем ресурсного (в тому числі фінансового) забезпечення. В умовах війни це забезпечення повною мірою залежить від рівня наповнюваності бюджету (як державного, так і місцевих). Вибір медичного обладнання вимагає ретельної оцінки параметральних даних, а також показників результативності. Проблематичність виконання такого завдання полягає у тому, що основні інформаційні джерела, зокрема облікова система та її дані недостатньою мірою інформативні, щоб забезпечити максимально точну оцінку.

Мета дослідження полягає в оцінці стану ринку медичного обладнання та його імпорту, побудові алгоритму (етапів) цього процесу й ідентифікації в ньому складових, пов'язаних з організацією обліку для підвищення ефективності та результативності такого роду активів в умовах нестабільності. **Методологія.** При проведенні дослідження було використано загальнонаукові та спеціальні методи: критичний аналіз і узагальнення – в процесі вивчення позицій і результатів досліджень сучасних науковців, присвячених імпорту медичного обладнання та його обліково-аналітичному забезпеченню; графічний метод, аналіз, статистичне спостереження і порівняння – для проведення оцінки стану динаміки світового ринку медичних технологій і їх імпорту в Україну, а також побудови покрокової схеми етапів імпорту, обґрунтування їх складових, послідовності реалізації та значення; емпіричні методи – для опису та узагальнення змісту кожного з етапів імпорту; метод формальної логіки для обґрунтування пропозицій щодо деталізації відображення в системі рахунків основних зарубіжних контрагентів та ідентифікації подальших напрямів наукових досліджень.

Результати. Проведено аналіз ринку медичного обладнання та його динаміку. Зроблено висновок про переважне постачання медичного обладнання в Україну за рахунок його імпорту. Запропоновано поетапну логічну схему імпорту медичного обладнання, яка включає в себе організаційні, методично-облікові й аналітичні складові. Ідентифіковано основні характеристики кожного етапу та запропоновано

удосконалення елементів, які належать до системи обліку в частині використання бухгалтерських рахунків, можливості комплексного використання різних джерел придбання обладнання одночасно, проведення оціночних процедур для обґрунтування оптимального вибору обладнання.

Практичне значення. Запропоновані етапи здійснення імпорту дозволять суб'єктам охорони здоров'я належно й з максимальною вигодою організовувати процес придбання медичного обладнання, сприяють удосконаленню важливих класичних управлінських функцій – обліку та аналізу у бік покращення їх інформаційності та повноти. Таким чином, дотримання обґрунтованих в дослідженні етапів імпорту не тільки сприятиме підвищенню ефективності діяльності відповідних представництв на території нашої держави, які відповідають за поставки медичного обладнання та його якості, а й уможливить активізацію участі споживачів у питаннях удосконалення його використання через забезпечення покращення облікового відображення та методів проведення аналізу.

Перспективи подальших досліджень. Акцент на інформаційності вимагає застосування в обліковій практиці нестандартних підходів, які більшою мірою підпадають під методологію менеджмент екаунтингу (управлінського обліку). Надалі такий напрям наукових досліджень буде доречним, своєчасним та ефективним. Відповідно до стратегічних напрямів розвитку обліку в державному секторі актуальними є також дослідження проблем формування єдиної системи управління державними фінансами та місця в ній закупівель медичного обладнання. Окрім цього, воєнні дії негативно позначаються на фінансовому забезпеченні придбання медичного обладнання, особливо на засадах його імпорту. Це вимагає поглиблення досліджень шляхів оптимізації використання наявних ресурсів, а також обґрунтування можливостей та побудови альтернативних економічних моделей забезпечення ними не лише в поточній, а й у тривалій перспективі.

Ключові слова: медичне обладнання, облік, аналіз, суб'єкти охорони здоров'я, медичні технології, обліково-аналітичне забезпечення, світовий ринок, етапи імпорту; логічна схема, елементи, сутність.

Кількість джерел: 17; кількість рисунків: 3.

Bohdan Haiduk, Post-Graduate student,
<http://orcid.org/0009-0000-9005-5395>
West Ukrainian National University, Ternopil

ACCOUNTING AND ANALYTICAL ENSURING THE IMPORT OF MEDICAL EQUIPMENT

Summary

The aim of the research was to assess the state of the medical equipment market and its import, construct an algorithm (stages) of this process, and identify components related to accounting organization to enhance the efficiency of such

assets in unstable conditions. To achieve this, the positions of modern scholars dedicated to the import of medical equipment and its accounting and analytical support were critically evaluated. The dynamics of the global market for medical technologies and their import into Ukraine were identified. Based on the obtained results, a reasoned scheme of import stages was constructed. The components, sequence of implementation, significance, and content of each stage were justified. The proposed step-by-step logical scheme of medical equipment import includes organizational, methodical-accounting, and analytical components. The main characteristics of each stage were identified, and improvements were proposed for elements belonging to the accounting system, such as the use of accounting records, the ability to simultaneously use various equipment acquisition sources, and the conduct of valuation procedures to justify the optimal selection.

The proposed import stages will allow healthcare entities to organize the process of medical equipment procurement efficiently and with maximum benefit. They contribute to improving vital classical management functions, namely accounting and analysis, by enhancing their informativeness and completeness. Adherence to the import stages will not only contribute to the efficiency of representatives responsible for medical equipment supply and quality within our country but also enable consumers to actively participate in improving its utilization through improved accounting and analysis methods.

Keywords: medical equipment, accounting, analysis, subjects of health care, medical technologies, accounting and analytical support, world market, stages of import; logical scheme, elements, essence.

Number of sources – 17, number of drawings – 3.

Постановка проблеми. Медична галузь – найбільш вразливий та максимально важливий сектор української економіки, який забезпечує турботу про здоров'я населення та надання відповідних оздоровчих, профілактичних, діагностичних й інших послуг. Функціонування суб'єктів цієї галузі та якість таких послуг визначаються рівнем ресурсного (в тому числі фінансового) забезпечення. В умовах війни це забезпечення повною мірою залежить від рівня наповнюваності бюджету (як державного, так і місцевих). Окрім цього, важливою умовою є досягнення консенсусу у виборі медичного обладнання з урахуванням критеріїв якості й ефективності. Велике різноманіття такого обладнання, як і країн його виробників, вимагає ретельної оцінки параметральних даних, а також показників результативності. Щодо перших, то важливою умовою вибору кращого варіанту обладнання є врахування технічних характеристик і відгуків користувачів. На жаль, така

інформація не завжди є у вільному доступі, за винятком окремих форумів і нечисленних відгуків, наданих у вигляді реакцій на діяльність постачальника. Але навіть за її наявності бути на сто відсотків впевненому в правдивості оціночних результатів не можна, адже зазвичай відгуки можуть написати або надзвичайно обурені, або винятково задоволені споживачі. Тому ймовірність точності оцінки досить невисока. З огляду на це важливо, щоб служба постачання постійно моніторила це питання й використовувала при цьому різні джерела інформації. Щодо других показників (результативних), то в цьому контексті активну роль може відіграти бухгалтерська та аналітична служби. Але наразі проблематичність виконання завдання з оцінки ефективності й результативності використання медичного обладнання полягає у недостатній інформативності названих систем і відсутності формалізованих засобів її реалізації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Медичне обладнання як один з найголовніших активів суб'єктів охорони здоров'я обліковується в складі основних засобів. Щодо постачання та забезпечення такими активами є низка особливостей. Справедливо буде визнати, що проблематиці обліку основних засобів у державному секторі науковці й практики приділяють багато уваги. Зокрема, цю проблематику вивчали й досліджували Адамик О. В. [8], Бардаш С. В. [2], Безбах Д. В. [14], Бенько І. Д. [3], Краєвський В. М. [1], Ларікова Т.В. [5], Ніколашин А. О. [7], Сисюк С. В. [3; 8], Хорунжак Н. М. [11; 12], Цятковська О. В. [14], Шацкова Л. П. [15], Шацков В. В. [15] та багато інших вчених.

Особливо інтерес посилився після прийняття та використання національних облікових стандартів для держсектору. Це було пов'язано з тими інноваціями, які вони запроваджували, а також з відсутністю достатньої кількості інструктивних матеріалів і рекомендацій.

Шацкова Л. П., Шацков В. В., досліджуючи питання відмінностей в обліку, прийшли до такого висновку: «Була необхідність реформування й вдосконалення вітчизняної системи обліку, враховуючи міжнародний досвід, що було зроблено в

2017 році. Відповідно, нормативну й законодавчу базу бухгалтерського обліку суб'єктів державного сектору було оновлено, що сприяло її наближенню до міжнародних стандартів» [15, с. 44]. На думку вчених і практиків, «стандартизація позитивно позначається на узгодженості показників, єдності облікових підходів, доступності для розуміння усіма суб'єктами, можливості комп'ютеризації обліку тощо. Проте реформування системи обліку й затвердження облікових стандартів в державному секторі на практиці пов'язане з низкою проблем» [12, с. 38]. В складі цих проблем не тільки документування (у нашому випадку обліку медичного обладнання), а й процес забезпечення придбання такого роду активів, який реалізується через публічні закупівлі та їх ідентифікація й оцінка [11, с. 144-145; 13, с. 555]. Низка проблем, пов'язаних з обліком основних засобів, до яких відноситься й медичне обладнання, як справедливо стверджують Сисюк С. В. та Адамик О. В., вирішуються за посередництва облікової політики [8, с. 105 ; 4, с. 38]. Однак багато сутнісних, методичних і організаційних питань потребують подальшого дослідження та вивчення для обґрунтування можливостей покращення обліку й забезпечення належної ефективності й результативності використання вказаних активів. При цьому для того, щоб належно організувати надання медичних послуг, доцільно ретельно проаналізувати наявність обладнання, а також можливості його придбання, зокрема стан ринку.

Мета статті полягає в оцінці стану ринку медичного обладнання та його імпорту, побудові алгоритму (етапів) цього процесу й ідентифікації в ньому складових, пов'язаних з організацією обліку для підвищення ефективності та результативності такого роду активів в умовах нестабільності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Облік медичного обладнання вимагає не тільки врахування вимог чинного законодавства щодо його організації. Загалом можна стверджувати, що в останні роки це питання нормативно достатньо добре врегульоване. Однак, оскільки облік виступає джерелом аналізу та прийняття на його основі рішень щодо

забезпечення ресурсами для надання послуг в галузі охорони здоров'я, то є потреба у володінні даними про стан ринку медичного обладнання та можливості участі в ньому конкретного суб'єкта господарювання.

Сучасний ринок медичного обладнання в Україні характеризується тим, що велика його частка імпортована. Закупівля медичного обладнання здійснюється як цілими апаратами, так і комплексно, що зручно для споживачів. Слід також відзначити, що гуманітарна допомога теж надається, однак наразі її частка, зокрема в імпорті, становить не більше 5% [1] і її динаміка до 2024 року стабільно зростаюча. Очікується, що дохід ринку медичних технологій у 2024 році досягне 610,20 мільярдів доларів США. Серед різних сегментів ринку медичні прилади, за прогнозами, будуть найбільшими з обсягом ринку в 511,20 мільярдів доларів США в тому ж році [16]. Ринок медичних технологій, який охоплює різні сектори та весь світ загалом, продовжує мати значний потенціал для зростання та інновацій. У всьому світі ринок медичних технологій переживає стрімке зростання (рис. 1) завдяки прогресу в дослідженнях і розробках й підвищенню попиту на інноваційні рішення в галузі охорони здоров'я.

*Рис. 1. Стан ринку медичного обладнання, млрд дол. США**

**Джерело: [16]; у наведених даних використано поточні обмінні курси, відображено вплив на ринок російсько-української війни (станом на січень 2024).*

Але натомість у 2023 р. доходи від продажу обладнання in vitro зменшилися до 2,4%, а медичних приладів - до 2,5% (рис. 2).

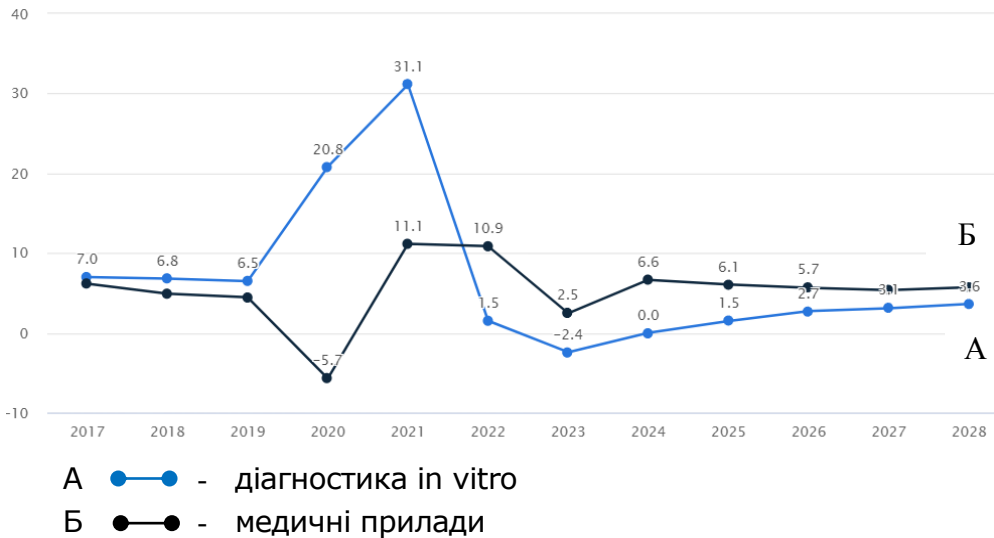

Рис. 2. Динаміка доходів, %*

*Джерело: [16].

Мовсесян А. С. у своєму дослідженні розвитку співробітництва України в торгівлі медичними інструментами робить висновок, що у 2017 р. їх інструментів було імпортовано у 19 разів більше, ніж експортовано, у 2018 р. – у 26, а в 2019 р. – більш, ніж у 30 разів [6, с. 80]. Такі тенденції продовжують зберігатися і до тепер. За деякими оцінками імпорт в складі існуючого медичного обладнання в Україні дорівнює 95%. При цьому, як уже зазначалося, в Україні є низка негативних моментів, які суттєво позначаються на забезпеченні обладнанням. Одним з них є недостатність фінансового забезпечення. Попри те, що навіть у період війни збільшено видатки державного бюджету за програмою медичних гарантій і передбачено видатки на централізовану закупівлю лікарських засобів і медичних виробів, купівля обладнання не буде забезпечена на максимально потрібному рівні. При цьому, наприклад у бюджеті на 2024 рік вперше було враховано

розбудову системи високоточної діагностики раку (ПЕТ дослідження) в обсязі 1,6 млрд грн [10].

Основна сучасна характеристика медичного обладнання, яке використовуються суб'єктами охорони здоров'я України – це те, що його імпорт є основним джерелом надходжень цих ресурсів до споживачів. Через специфіку як самої галузі (головно через бюджетне фінансування), так і обладнання для неї, є важливі обліково-аналітичні моменти, які мають бути враховані. В організаційно-схематичній площині їх доцільно ідентифікувати у вигляді етапів закупівлі. Короткі описи кожного етапу дозволять виявити не тільки специфіку, пов'язану з обліком і аналізом, а й складуть основу подальших наукових пошукувань, спрямованих на удосконалення як процесу закупівлі загалом, так і його оптимізацію в частині ефективності. Отже, сам по собі процес закупівлі медичного обладнання є достатньо складним. І труднощі полягають не тільки в потребі дослідження ринку цін, врахуванні специфіки такого роду товарів, яка серед іншого полягає в їх підліцензійності. У зв'язку зі специфікою медичного обладнання, його придбання пов'язане також з низкою інших, не менш важливих, моментів, які накладають відбиток на облік.

Дослідження цих питань має суттєве значення для забезпечення високого рівня якості такого роду ресурсів медичних закладів, а також супроводжується активним використанням аналітичних методів оцінки, які потрібні на перших стадіях прийняття управлінських рішень про їх купівлю. Використання електронної системи тендерів у цьому контексті – одне з оптимальних рішень, яке передбачає на конкурсній основі процес вибору медичного обладнання за доступною ціною та якістю й при цьому потребує фахового професійного рішення, щоб обрати найкращу пропозицію з усіх можливих на ринку. Україна, попри наявність широких власних можливостей для виробництва медичного обладнання, все-таки активно його імпортує. Імпорт медичного обладнання реалізується через дотримання проходження певних процедур (етапів), щоб отримані ресурси можна було зарахувати як актив і включити до системи обліку закладу охорони здоров'я (рис. 3).

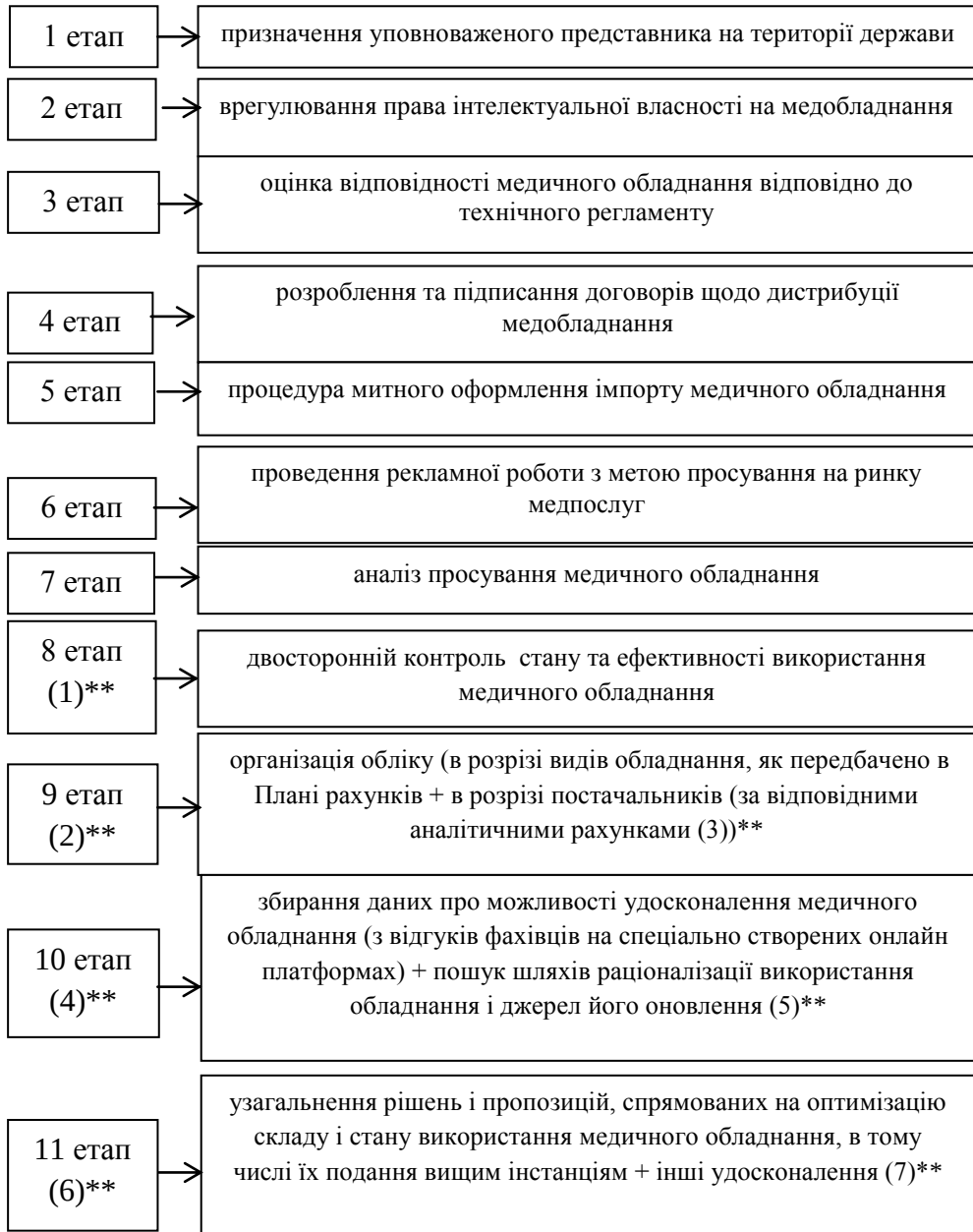

Рис. 3. Етапи, пов'язані з імпортом медичного обладнання в Україну*

*Джерело: авторське узагальнення чинної практики з елементами власних пропозицій.

** Пропозиції: (1) – сутність полягає в тому, щоб з боку державних інституцій контролювалася якість обладнання, а з боку суб'єкта охорони

здоров'я, в який він надійшов, – ефективність; (2) – сутність проявляється в більш удосконаленому обліку медичного обладнання; (3) – в робочому Плані рахунків доцільно передбачити аналітичні рахунки для відображення основних постачальників, особливо зарубіжних; (5) – включаючи узаконення придбання обладнання за рахунок різних джерел одночасно; (7) – в тому числі пов'язані з обліком і аналізом та розвитком їх методів.

Запропоновані етапи дозволять особам, які хочуть займатись імпортом продукції, правильно оцінити можливості та розподілити час з організації купівлі медичного обладнання для досягнення якнайкращого результату досягнення поставленого завдання. Окрім цього, вони уможливають реалізацію удосконалення важливих класичних управлінських функцій – обліку та аналізу у бік покращення їх інформаційності та повноти. Дотримання вищенаведених етапів не тільки сприятиме підвищенню ефективності діяльності відповідних представництв на території нашої держави, які відповідають за поставки медичного обладнання та його якість, а й уможливить активізацію участі споживачів у питаннях удосконалення його використання через забезпечення покращення облікового відображення та методів проведення аналізу. Це особливо актуально у зв'язку з прогнозом про те, що світові продажі медичних технологій досягнуть 595 мільярдів доларів США у 2024 році із середньорічним темпом зростання 5,6%, а неврологія стане найбільш швидкозростаючою галуззю пристроїв із середньорічним темпом зростання 9,1% у період до 2024 року. Але справедливо визнати, що в Україні, починаючи з 2020 року, зовнішньоторговельний оборот медичних товарів зріс більш, ніж на чверть. Відбулося це передусім за рахунок імпорту медичного обладнання та фармацевтичної продукції [9]. Натомість передбачається, що діагностична візуалізація та ортопедія будуть найповільнішими, з щорічним зростанням лише на 3,7% [17, с. 15], що надто песимістично для тих часових умов війни, у яких перебуває Україна.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Щодо обліку медичного обладнання, отриманого від зарубіжних постачальників, то частково наші пропозиції описані вище в

примітках до ілюстрації етапів імпортової закупівлі, однак це далеко не весь спектр проблем, які належить розглянути та вирішити. Акцент на інформаційності вимагає застосування в обліковій практиці нестандартних підходів, які більшою мірою підпадають під методологію менеджмент екаунтингу (управлінського обліку). Відповідно, в подальшій перспективі такий напрям наукових досліджень буде доречним, своєчасним і ефективним. Окрім цього, відповідно до стратегічних напрямів розвитку обліку в державному секторі актуальними є дослідження проблем формування єдиної системи управління державними фінансами та місця в ній закупівель медичного обладнання. Тож аналіз можливостей розвитку такої системи, її оптимізації та удосконалення є реальною та об'єктивною потребою в умовах війни та її негативних наслідків. Окрім цього, нестабільність і криза, яка поглиблюється в економіці через воєнні дії, негативно позначається на фінансовому забезпеченні придбання медичного обладнання, особливо на засадах його імпорту. Своєю чергою, це вимагає поглиблення досліджень шляхів оптимізації використання наявних ресурсів, а також обґрунтування можливостей та побудови альтернативних економічних моделей забезпечення ними не лише в поточній, а й у тривалій перспективі.

Список використаних джерел:

1. Аналіз ринку медичного обладнання за 2020 рік. *Pro-Consulting*. 2021. URL: <https://pro-consulting.ua/ua/issledovanie-rynka/analiz-rynka-medicinskogo-oborudovaniya-ukrainy-2020>.
2. Бардаш С., Краєвський В. Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності суб'єктів державного сектору. *Scientific Collection «InterConf»*. 2023. №161. С. 25-32. URL: <https://archive.interconf.center/index.php/conference-proceeding/article/view/3992>
3. Бенько І., Сисюк С. Аналіз ефективності використання основних засобів у медичних установах. *Економічний аналіз*. 2011. Вип. 8, ч. 1. С. 254-257.
4. Задорожний З.-М. В., Семененко Л. Г., Богуцька Л. Т. Актуальні питання облікової політики підприємств щодо необоротних активів : моногр. Тернопіль : ТНЕУ, 2012. 237 с.
5. Ларікова Т.В. Аналіз національних стандартів, що регулюють бухгалтерський облік активів розпорядників бюджетних коштів, гармонізованих з МСБОДС. *Економічний простір*. 2018. № 131. С. 140-151.
6. Мовсесян А. С. Розвиток співробітництва України та ЄС в торгівлі медичними інструментами. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2020. Випуск 31. С.75-83. DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2020-31-12>.

7. Ніколашин А. О. Бухгалтерський облік основних засобів бюджетної установи. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 32. С. 7. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/834>
8. Сисюк С. В., Адамик О. В. Облікова політика суб'єктів державного сектору щодо необоротних активів. *Вісник ОНУ імені І.І. Мечникова*. 2016. № 21 (11 (53)). С. 101-106.
9. Українська економіка у 2021–2023 роках зростатиме темпами на рівні близько 4%, а інфляція почне сповільнюватися восени 2021 року: Інфляційний звіт. 22.04.2021 р. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/ukrayinska-ekonomika-u-20212023-rokah-zrostatime-tempami-na-rivni-blizko-4-a-inflyatsiya-pochne-spovilnyuvatisya-voseni-2021-roku--inflyatsiyniy-zvit>
10. Уряд схвалив проєкт державного бюджету на 2024 рік: від бюджету війни до економіки перемоги. *Офіційний сайт Міністерства фінансів України*. URL: https://www.mof.gov.ua/uk/news/uriad_skhvaliv_proekt_derzhavnogo_biudzhetu_na_2024_ri_k_vid_biudzhetu_viini_do_ekonomiki_peremogi-4189
11. Хорунжак Н. М. Публічні закупівлі: шляхи вирішення організаційних і контрольно-облікових проблем. *Сталий розвиток економіки*. 2016. № 3(32). С. 143-149.
12. Хорунжак Н. М., Бульчак Ю. В. Актуальність та проблематизм дослідження питань стандартизації обліку в державному секторі економіки. *Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія* : матеріали IV Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (28.12.2018 р., м.Тернопіль). Тернопіль: ТНЕУ, 2018. С. 37-39.
13. Хорунжак Н. М., Рогожкіна В. В. Понятійна сутність необоротних активів і проблеми її ідентифікації. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. Випуск 19. С. 554-560.
14. Цятковська О. В., Безбах Д. В. Проблемні аспекти обліку основних засобів суб'єктів державного сектору. *Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія*: матеріали IV Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (м. Тернопіль, 28 грудня 2018 р.). Тернопіль: ТНЕУ, 2018. С. 61-63.
15. Шацкова Л. П., Шацков В. В. Порівняльний аналіз обліку основних засобів суб'єктів державного та приватного секторів економіки. *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. 2022. № 3 (21). С. 44-50. DOI: <https://doi.org/10.15276/EJ.03.2022.5>. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.7465440>.
16. Medical Technology – Worldwide. Statista Market Insights. URL: <https://www.statista.com/outlook/hmo/medical-technology/worldwide>.
17. Mui E. EvaluateMedTech World Preview 2018, Outlook to 2024. Evaluate. 7th Edition – September 2018. 24 p. URL: <http://www.evaluate.com/MedtechWorldPreview2018>.

References:

1. Analysis of the medical equipment market for 2020 (2020). *Pro-Consulting*. URL: <https://pro-consulting.ua/ua/issledovanie-rynka/analiz-rynka-medicinskogo-oborudovaniya-ukrainy-2020> (Accessed 05 Feb 2024) (in Ukr.).
2. Bardash, S., Kraevsky, V. (2023). Normative and legal regulation of accounting and preparation of financial statements of public sector entities. *Scientific Collection «InterConf»*, No. 161, pp. 25-32. URL: <https://archive.interconf.center/index.php/conference-proceeding/article/view/3992> (Accessed 10 Jan 2024) (in Ukr.).
3. Benko, I., Sysyuk, S. (2011). Analysis of the effectiveness of the use of basic equipment in medical institutions. *Ekonomichniy analiz [Economic analysis]*, Issue 8, part. 1, pp. 254-257 (in Ukr.).
4. Zadorozhnyi, Z.-M.V., Semehen, L.H., Bohutska, L.T. (2012)/ *Aktualni pytannia oblikovoi polityky pidpriemstv shchodo neoborotnykh aktyviv* [Actual issues of the accounting policy of enterprises regarding non-current assets]. TNEU, Ternopil, 237 p. (in Ukr.).

5. Larikova, T.V. (2018). Analysis of national standards regulating the accounting of assets of managers of budget funds, harmonized with the IASB. *Ekonomichnyi prostir [Economic space]*, no. 131, pp. 140-151 (in Ukr.).
6. Movsesyan, A.S. (2020). Development of cooperation between Ukraine and the EU in trade in medical instruments. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu [Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University]*, issue 31, pp. 75-83. DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2020-31-12> (in Ukr.).
7. Nikolashyn, A.O. (2021). Accounting of fixed assets of a budgetary institution. *Ekonomika ta suspilstvo [Economy and society]*, issue 32, p. 7. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/834> (Accessed 20 Feb 2024) (in Ukr.).
8. Sisyuk, S.V., Adamyk, O.V. (2016). Accounting policy of public sector entities regarding non-current assets. *Visnyk ONU imeni I.I. Mechnykova [Bulletin of ONU named after I.I. Mechnikova]*, no. 21 (11 (53)), pp. 101-106 (in Ukr.).
9. The Ukrainian economy will grow at a rate of about 4% in 2021–2023, and inflation will begin to slow down in the fall of 2021 (2021): Inflation Report. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/ukrayinska-ekonomika-u-20212023-rokah-zrostatime-tempami-na-rivni-blizko-4-a-inflyatsiya-pochne-spolivnyuvatisya-voseni-2021-roku--inflyatsiyniy-zvit> (Accessed 15 Feb 2024) (in Ukr.).
10. The government approved the draft state budget for 2024 (2024): from the war budget to the economy of victory. *Official website of the Ministry of Finance of Ukraine*. URL: https://www.mof.gov.ua/uk/news/uriad_skhvaliv_proekt_derzhavnogo_biudzhetu_na_2024_rik_vid_biudzhetu_viini_do_ekonomiki_peremogi-4189 (Accessed 20 Feb 2024) (in Ukr.).
11. Khorunzhak, N.M. (2016). Public procurement: ways to solve organizational and control and accounting problems. *Stalyi rozvytok ekonomiky [Sustainable economic development]*, vol. 3(32), pp. 143-149 (in Ukr.).
12. Khorunzhak, N.M., Bulchak, Y.V. (2018). The relevance and problematic nature of the study of accounting standardization issues in the state sector of the economy. *Oblik, opodatkovannia i kontrol: teoriia ta metodolohiia. Materialy IV Mizhnarodnoi naukovopraktychnoi Internet-konferentsii* [Accounting, taxation and control: theory and methodology. Mat. of the 4th International Scientific and Practical Internet Conference]. Ternopil, Ukraine, pp. 37-39 (in Ukr.).
13. Khorunzhak, N.M., Rogozhkina, V.V. (2017). Understanding the essence of non-current assets and the problems of its identification. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky [Global and national economic problems]*, issue 19, pp. 554-560 (in Ukr.).
14. Tsyatkovska, O.V., Bezbakh, D.V. (2018). Problematic aspects of accounting for fixed assets of public sector entities. *Oblik, opodatkovannia i kontrol: teoriia ta metodolohiia: materialy IV Mizhnarodnoi naukovopraktychnoi Internet-konferentsii* [Accounting, taxation and control: theory and methodology. Mat. of the 4th International Scientific and Practical Internet Conference]. Ternopil, Ukraine, pp. 61-63 (in Ukr.).
15. Shatskova, L.P., Shatskov, V.V. (2022). Comparative analysis of the accounting of fixed assets of subjects of the public and private sectors of the economy. *Ekonomichnyi zhurnal Odeskoho politekhnichnoho universytetu [Economic Journal of Odessa Polytechnic University]*, No. 3 (21), pp. 44-50. DOI: <https://doi.org/10.15276/EJ.03.2022.5>. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.7465440> (in Ukr.).
16. Medical Technology – Worldwide (2024). Statista Market Insights. URL: <https://www.statista.com/outlook/hmo/medical-technology/worldwide> (Accessed 20 Feb 2024).
17. Mui, E. EvaluateMedTech World Preview 2018, Outlook to 2024 (2018). Evaluate. 7th Edition – September 2018, 24 p. URL: <http://www.evaluate.com/MedtechWorldPreview2018> (Accessed 03 Feb 2024).